

„Egészséges Tapolca, Egészséges Gazdaság” hírlevél - 2017. április 20.

Egészséges életmód, amivel még a helyi gazdaság is támogatható?

A vége felé közeledik az Egészséges Tapolca, Egészséges Gazdaság c. projekt

A Miniszterelnökség által támogatott Egészséges Tapolca, Egészséges Gazdaság c. HU11-0012-A1-2013 azonosítószámú projekt célja a Tapolcai-medencében élők egészségtudatosságának javítása, mégpedig oly módon, amely a helyi gazdaság élénkítését is szolgálja, a helyi termelők értékesítési lehetőségeit is bővíti. Olyan megoldásokat teszteltünk, amelyek a helyben megtermelt, jellemzően családi vállalkozásokból származó élelmiszerek népszerűségét növelik, ezek helyben fogyasztását ösztönzik, így a helyi gazdaság fejlődését, a helyi termelőket támogatják. A projekt nemzetközi együttműködésben valósult meg: Tapolca Város Önkormányzata, mint konzorciumvezető mellett hazai oldalon a Tapolca Kft., a Bakony és Balaton Térségi Turisztikai Nonprofit Kft., a tapolcai Vállalkozók Területi Ipartestülete, a Tapolca Környéki Önkormányzati Társulás vett részt a kooperációban, mely együttműködéshez nemzetközi jó példákat, bevált gyakorlatokat adott át (tanulmányutak, módszertani útmutatók és szakembercsereprogramok keretében) a norvégiai Lillehammer Város Önkormányzata és Egyeteme.

A projekt keretében számos különböző résztevékenységet valósított meg a partnerség, a szakmai munkát irányító Grants Europe Consulting Kft. közreműködésével, a Tapolcai-medencében élő lakosság aktív bevonásával, a legkisebbektől az idősebb korosztályokig.

Egy piac, ahol élmény a vásárlás? – Megújult külsővel és színes programokkal várja látogatóit a Tapolcai Piac és Vásárcsarnok

Egy jó piac nem pusztán bevásárlási helyszín: egy kulturális-közösségi tér, amely élményekben gazdag közösségi programokat nyújt a lakosok számára; egy találkozási pont, ahol a helyi termelők közvetlen kapcsolatot építhetnek ki a vásárlóikkal. Ehhez nélkülözhetetlen a színvonalas piaci infrastruktúra kialakítása, de szükség van olyan eseményekre is, amelyek e közösségi tér funkció megerősítését szolgálják. A projekt keretében ezért új külsőt és tartalmas belsőt kapott a Tapolcai Piac és Vásárcsarnok.

A felújítási munkálatok során egységes homlokzati kép jött létre, megújultak a járőfelületek, a burkolatok, új nyílászárók kerültek beépítésre. Színvonalas megjelenést kapott a külső tér, amely így bővíti a programokhoz rendelkezésre álló közösségi és rendezvényteret is. A zárt csarnokrész energetikai korszerűsítésére is sor került. Új mozgássérült vizesblokk szolgálja a látogatók, különösen az idősebbek kényelmét. Az ünnepélyes piacátadón Dobó Zoltán, Tapolca Város polgármestere, valamint Rig Lajos, a térség országgyűlési képviselője mellett Lillehammer Város delegációja is köszöntötte az egybegyűlteket. Ezt követően a nagyközönség bejárhatta, megismerhette a megújult épületet.

A közösségi élményeket, a helyi termelők és a vásárlók „egymásra találását” számos interaktív

program szolgálta. A tavasznyitó közösségi piacon kézműves termékvásárra, mag- és palántabörzére valamint nyugdíjas egészségnapra került sor. A jótékonyági közösségi főzéssel az Én világom – Tapolca, a Tapolca és Környéki Autista Gyermekekért Egyesületet támogathatták a résztvevők, a főzéshez a hozzávalókat helyi termelők és vásárlók biztosították, a bográcsgulyás megfőzését pedig a Tapolcai Diák- és Közétkeztető Szolgáltató Kft. ajánlotta fel. A térségi lekvárversenyen a termelői és házi lekvárok közül a „Tapolca környékének legjobb lekvárja” címét a zsűri értékelése alapján az ukki Bébic Szociális Szövetkezet málnalekvárja, a közönségszavazatok alapján pedig Kreizinger Márta eperlekvárja nyerte el. Táncprodukciók, kézműves foglalkozások, fánk sütés színesítette a programot. Először került sor délutáni / esti piacnapra Tapolcán, de a termelők és a vásárlók pozitív visszajelzései esetén akár rendszeressé is válhat az esti piaci nagybevásárlás. A Gasztro-Randi szakmai eseményen pedig a helyi termelők és a Tapolcai-medencében működő vendéglátók, szálláshelyek, kiskereskedelmi üzletek találhattak egymásra, annak érdekében, hogy a jó minőségű helyi termelői élelmiszerek minél több helyi étterem kínálatában, üzletek polcain jelenhessenek meg.

A közösségépítés jegyében a lakosok aktív részvételét az eseményeken kiegészítő programelemek, így szavazások, kvízzjátékok, nyereménysorsolások és egyéb közösségi programok ösztönözték. A piac működtetésével kapcsolatban természetesen a helyi lakosok és a termelők is megoszthatták a véleményüket a városvezetéssel, szakmai találkozók és kérdőíves felmérések során. E vélemények, valamint a projekt keretében szervezett programok tapasztalatainak figyelembevételével készül el a piac, mint közösségi tér fejlesztési-üzemeltetési terv.

Hogyan kerül az étel a tányérra? – Óvodások ismerhették meg az étel útját a kertből a tányérig

Az egészséges életmód népszerűsítését nem lehet elég korán kezdeni: a gyermekek szemléletformálása rendkívül fontos, hiszen a fiatalkorban kialakult szokások, táplálkozási minták a felnőttkori életmódot, végeredményként pedig az egészségi állapotot is meghatározhatják. A projekt keretében ezért négy óvoda (két tapolcai, a gyulakeszi és a badacsonytomaji intézmény) kisgyermekei vehették részt olyan programokon, amelyek segítségével betekintést nyerhettek

abba, milyen sokrétű és áldozatos munkával kerül nap, mint nap finom és egészséges étel a tányérjukra. A komplex programsorozat részeként az egészséges táplálkozás, a helyi termékek népszerűsítése érdekében az óvodai konyhakertek megújítására, az ehhez kapcsolódó óvodapedagógiai szaktudás elmélyítésére és a gyermekek bevonását biztosító izgalmas programok szervezésére került sor. A kékkúti Levendula Porta, a Folly Arborétum munkatársai és Szabó Imre méztermelő termékbemutatót tartott a gyermekeknek, bemutatták a munkájukhoz használt eszközöket, a termékkóstoláson az óvodások meg is ízlelheték a finomságokat. Három óvodában konyhakert került kialakításra, ahol a gyermekek a gyakorlatban is elsajátíthatják a zöldségtermesztés alapvető fogásait. A badacsonytomaji óvoda pedig a már működő konyhakertben megtermelt termények feldolgozásához kapott eszközöket, konyhai gépeket, így akár saját zöldség- és gyümölcsleveket, püréket is előállíthatnak. Különleges élményt jelentett a gyermekek, de még az óvodapedagógusok számára is a Tapolcai Diák- és Közétkeztető Szolgáltató Kft. tapolcai telephelyének meglátogatása: Mezőssy Tamás ügyvezető kalauzolásában az óvodások bejárhatták az „élelmiszerpályát” a raktártól az előkészítőtől át a sütő-főző konyháig és tálalóig; miközben izgalmas kvíz- és zöldségfelismerési játék formájában ismerhették meg az egészségtudatos táplálkozás alapjait. Az óvodások kilátogattak a megújult Tapolcai Piac és Vásárcsarnokba is. Az élmények feldolgozását óvodai rajzverseny segítette: a gyermekek rajzaikban megörökíthették azt, amit a termelőkről, a termelők munkájáról, a gazdaságok működéséről tanultak az elmúlt néhány hónap során. A visszajelzések alapján az óvodások rendkívül jól érezték magukat, a program hasznos kiegészítője lehet az óvodai nevelésnek. Ehhez a projekt keretében kidolgozott, más óvodákban is alkalmazható szakmai oktatóanyag is nagy segítséget nyújt.

Szabó Vivien Tapolcai Kertvárosi Óvoda Süni csoport 5,5 éves

Egészségtudatosság a mindennapokban? – Sport- és egyéb egészségprogramok civil közreműködéssel, a leginkább veszélyeztetett célcsoportoknak

A projekt egyik kiemelt célja a helyi lakosság szemléletformálása az egészségtudatosság növelésére, az egészséges életmód népszerűsítésére. Különösen fontos ez a leginkább veszélyeztetett idősebb emberek, valamint az egészségprogramok által nehezebben elérhető férfiak esetében. A partnerség ezért nagy hangsúlyt fektetett olyan programok biztosítására, amelyek kifejezetten ezeket a célcsoportokat szólítják meg. Ilyen volt például az idősek számára szervezett nyugdíjas egészségnap, amelynek keretében szűrővizsgálatokon, valamint az egészséges táplálkozással kapcsolatos kvízzjátékon vehettek részt az érdeklődők. A Spinning Club Tapolcával közösen szervezett nyugdíjas spinning próbaóra célja a mozgásforma népszerűsítése volt az idősek körében is. A minden évben megszervezett meghívásos teremlabdarúgó torna idén kifejezetten a férfiak számára szervezett szűrővizsgálatokkal egészült ki: a tapolcai Egészségfejlesztési Iroda munkatársai ingyenes PSA, koleszterinszint, valamint vércukorszint mérést tartottak a résztvevőknek, azzal a céllal, hogy a betegségek korai felismerésében nélkülözhetetlen szűrésekre az egyébként nehezen mozgósítható férfiak is eljussanak. Emellett, a helyi civil szerveződések támogatásával, számukra bemutatkozási lehetőség biztosításával a projekt artikulált célja volt a szervezetek és a helyi lakosok összekapcsolása. A Tapolcai Plecotus Barlangkutató csoport által tartott barlangász előadás és program keretében például a sokak számára újdonságot jelentő tevékenységet próbálhatták ki az érdeklődők, miközben a város földalatti értékeibe is bepillanthattak a Kincses-gödör barlangban szervezett túra során. Lehetősége nyílt a Kinizsi Táncegyüttesnek és a Batsányi Táncegyüttesnek is a bemutatkozásra. A Bárdos Lajos Általános Iskolában, a Kazinczy Ferenc és a Batsányi János Tagintézményekben szervezett sportágválasztó program keretében pedig az iskolai testnevelésórákon tartott kedvcsináló karate, röplabda, tájfutás, jiu-jitsu és foci edzéseket a TVSE két szakosztálya, a TIAC VSE, a Magyar Kyokushin Karate Seibukai Szervezet és a Tapolcai Honvéd SE, így népszerűsítve

a sportágakat a gyerekek körében.

A programokat követően végzett kérdőíves felmérés tapasztalatai azt mutatták, hogy a kezdeményezés pozitív szemléletformáló hatással bírt. Hasonló programokkal tehát jelentősen növekedhet a bevont lakosság aránya, még a kevésbé egészségtudatosak elérésére is mód nyílhat. Ezeket a tapasztalatokat, és a tapasztalatokra építő, máskor és máshol is alkalmazható jó példákat és gyakorlatokat módszertani kézikönyv foglalja össze. A lakosság számára készített – egészséges táplálkozási tippeket és ajánlott tornagyakorlatsort is tartalmazó – kiadvány pedig a projekt lezárását követően is segíti az egészségtudatos életmód népszerűsítését.

Helyi termékek a közétkeztetésben? – A helyi termékek használatának lehetőségei a közétkeztetésben, a városi rendezvényeken

A helyben megtermelt, minőségi élelmiszerek becsatornázása a közintézmények ételmezési rendszerébe, a különböző helyi rendezvények catering szolgáltatásaiba rendkívül fontos feladat, nemcsak az egészséges táplálkozás népszerűsítése miatt, de a helyben megtermelt alapanyagok minél nagyobb arányú felhasználásával a helyi agrárgazdaság támogatása érdekében is. E cél elérésére megvizsgáltuk a helyi élelmiszerekre alapozott, alternatív közétkeztetési modell nemzetközi és hazai jogi-szabályozási környezetét és lehetőségeit, a már működő jó példákat, az ún. Rövid Ellátási Lánc (REL) modelleket, az egészséges, helyi és idényjellegű termékeket bevonó megoldásokat. A projekt keretében számos esemény valósult meg, amelyek során az étkeztetést jellemzően helyi termékek használatával biztosítottuk, így népszerűsítve a helyi termelőket. Az intézkedés keretében fenntarthatósági tanulmány készül a helyi/térségi termelőkől álló potenciális beszállítói kör számbavételével és értékelésével, ezek közétkeztetésbe, illetve rendezvény catering-be történő becsatornázásának lehetőségeiről, az idényjellegű helyi termékekre épülő speciális heti menüjavaslatokkal, kiegészülve a modell tesztelésének tapasztalataival.

Legyél te is helyi vállalkozó! – Innovatív vállalkozói tréning program a Batsányi János Gimnáziumban

Hogyan indítható el egy sikeres helyi vállalkozás? Hogyan készülnek a helyi kézműves termékek? Milyen pénzügyi, marketing ismeretekre van szükség egy új termék piacra dobásához? Ezekre, és hasonló kérdésekre kaphattak és szerezhettek válaszokat a Batsányi János Gimnázium diákjai a vállalkozói tréning program keretében. A Norvégiában működő tréningprogram mintájára dolgozta ki a partnerség a verseny koncepcióját: a 4 fős diákcsoportok feladata egy helyi termelővel együttműködésben új helyi kézműves termékötlet kitalálása és a termék kreatív értékesítése volt a Tapolcai Piac és Vásárcsarnokban szervezett piacnapon. A versenyre 8 diákcsoport nevezett be, a tréning során a tanulók a Pannon Egyetem munkatársai által tartott interaktív foglalkozásokon kaptak betekintést az ár- és költségkalkuláció rejtelmeibe, a kreatív értékesítés-ösztönzés módjaiba. Keszthelyi Enid és Tibor, a kékkúti Levendula Porta családi vállalkozás, Laposa Bence a Laposa Birtok Kft., Pál Júlia Tímea pedig a Hegymagasi Marhaságok Termelői Kisbolt példáján keresztül gyakorlati tanácsokkal látta el a diákokat.

A program nagy sikerrel zajlott le 2017. március 24-én: hatalmas tömeg volt kíváncsi a diákok által előállított portékákra, amelyek között gyümölcslevek, gyógynövényes fürdőszó, sajtvalogatás, kézműves csokoládé, zöldségchips, házi készítésű lekváros puszedli is szerepelt, és amelyek az utolsó darabig el is fogytak két óra leforgása alatt. Nagy sikert arattak a diákok által készített kisfilmek is, amelyek a termékelőállítás módját és folyamatát, a segítő termelők munkáját és termékkínálatát is mutatták be. A vásár után a hazai és nemzetközi delegáltakból álló szakmai zsűri értékelt a diákok munkáját, figyelembe véve a piaci közönségszavazás eredményét is. Az első helyezett A Jövő nemzedéke csapat lett – Horváth Orsolya, Kocsor Péter Ernő, Nimsz Vivien

és Rádi Stella munkáját Komendánt Irén (ukki Bébic Szociális Szövetkezet) segítette –, termékük, a saját márkanévvel és logóval ellátott Egészségkóktél kiérdemelte a Tapolca Város Önkormányzata által felajánlott 100 ezer Ft-os fődíjat.

A sikeren felbuzdulva, a város és a gimnázium vezetősége elhatározta, hogy a programot a következő tanévekben is megszervezik, így egyre több diák sajátíthatja el a vállalkozóvá váláshoz, a vállalkozói létezéshez szükséges alapismereteket, amelyek akár a pályaeorientációhoz is segítséget nyújthatnak a fiataloknak. Ehhez a tréningprogram tapasztalatai és a visszajelzések alapján kidolgozott, más intézmények számára is hasznos útmutatóként szolgáló módszertani kézikönyv nyújt segítséget.

„Helyből a helyit” – létrejött a Tapolcai-medence helyitermék márkája

Az elmúlt évek egyik lényeges hazai trendje a helyi termékek térhódítása: a helyben megtermelt, friss, egészséges és biztonságos élelmiszerek piacának bővülése nemcsak az egészséges táplálkozás, de a helyi gazdaság élénkítése szempontjából is kulcsfontosságú. A Bakony és Balaton Térségi Turisztikai Nonprofit Kft. által koordinált projekt célja ezért annak feltárása volt, hogyan lehetne a tapolcai és térségi helyi termékek értékesítési lehetőségeit bővíteni, piacra jutását elősegíteni, a helyi termékek felhasználásának arányát növelni a fogyasztásban. Szakmai programsorozat tárta fel ezeket a lehetőségeket: a „Helyből a helyit” szakmai konferencia keretében a minősítési védjegyrendszerek példáinak, működési jellemzőinek és a védjegyek nyújtotta minőségi garanciában, valamint a közös marketing- és értékesítési tevékenységben rejlő üzleti lehetőségeknek a bemutatására és megvitatására került sor a helyi vállalkozások, termelők részvételével. A termelők és a felvevőhelyek (éttermek, szállodák, közétkeztetők) közötti szakmai műhelytalálkozó, valamint kérdőíves felmérés szolgálta az információcserét. Hazai és nemzetközi példákkal vizsgáltuk a helyitermék piac bővítésének jó gyakorlatait. Kialakítottuk a helyi termelők adatbázisát is. Mindezek alapján egy földrajzi eredetmegjelöléssel létrehozott helyitermék márká kiépítése mellett döntött a partnerség: elkészült a helyitermék márká koncepciója, kidolgozásra került a márká arculati kézikönyve, amely rögzíti a különféle vizuális megjelenések fő elveit, meghatározza annak struktúráját és szabályait, biztosítva ezzel az egységes megjelenést. Elindult a <http://helyitermek.tapolca.hu> honlap is, ahol a helyitermék márkához csatlakozó termelőkről, valamint a térségi szálláshelyekről, éttermekről és gasztronómiai programokról kaphatnak információt az érdeklődők. A helyi termékek népszerűsítését emellett több kiadvány, offline és online megjelenés, valamint a tapolcai Tourinform irodában és a Tamási Áron Művelődési Központban kihelyezett helyitermék-polc szolgálja.

Vállalkozóbarát önkormányzat – Vállalkozói tanácsadói központ létesült Tapolcán

Nem igazodik el az adóügyekben? Pályázati tanácsadásra lenne szüksége? Piaci ismereteit vagy éppen kapcsolatait bővítené? Számos hasonló kérdés merülhet fel egy vállalkozás alapítása és működtetése körül. Ezeknek a válaszoknak a megválasztását segítheti a norvég minta alapján kialakított tapolcai Vállalkozói Tanácsadói Központ.

A központ szolgáltatási palettájának összeállításához kérdőíves felmérésre, a témában érdekelt helyi szervezetek, vállalkozók és az önkormányzat részvételével megtartott műhelytalálkozóra került sor. A központ elsődleges feladata, hogy betöltse a Tapolcán hiánypótló (egyablakos)

infópont szerepet, ahol naprakész digitális és nyomtatott tájékoztató anyagokat kaphat az érdeklődő a vállalkozás indításával/bővítésével kapcsolatos hivatali ügyintézésről, eljárásokról. Mindemellett itt állnak rendelkezésre a megfelelő adatbázisok, amelyek tartalmazzák a helyi és környékbeli termelők, kereskedők, szolgáltatók, szakértők adatait. Személyes vagy online tanácsadás, különböző képzések és tréningek keretében a központ segítséget nyújt a vállalkozásalapításhoz, a finanszírozás-szervezéshez, illetve a vállalkozáshoz kapcsolódó üzleti tervek összeállításához is. Fontos szerepet játszik a partnerség- és hálózatépítésben is, különböző fórumok, klubok, infonapok és előadások szervezésével.

A vállalkozókkal kapcsolatba kerülő munkatársak pedig egy tréning keretében szervezett interaktív feladatok és esettanulmányok során szerezhettek hasznos tapasztalatokat és gyakorlatot a hatékony és gördülékeny feladatellátáshoz. A projekt keretében készített képzési anyag a vállalkozói központ mindenkor munkatársainak, a vállalkozókkal kapcsolatban álló önkormányzati ügyintézőknek nyújt interaktív továbbképzési lehetőséget a vállalkozóbarát attitűd, a támogatói hozzáállás erősítésére.

Tapolca, 2017. április 20.
